

CROSSDA

ZNAK

Hrvatska udruga za
znanstvenu komunikaciju

Prepreke i poticaji dijeljenju istraživačkih podataka

Webinar "Uloga časopisa u poticanju pristupa istraživačkim podacima", 05 srpanj 2022.
Organizatori: Udruga Znak i CROSSDA

Vedran Halamić, vhalamic@ffzg.hr
Hrvatski arhiv podataka za društvene znanosti CROSSDA
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

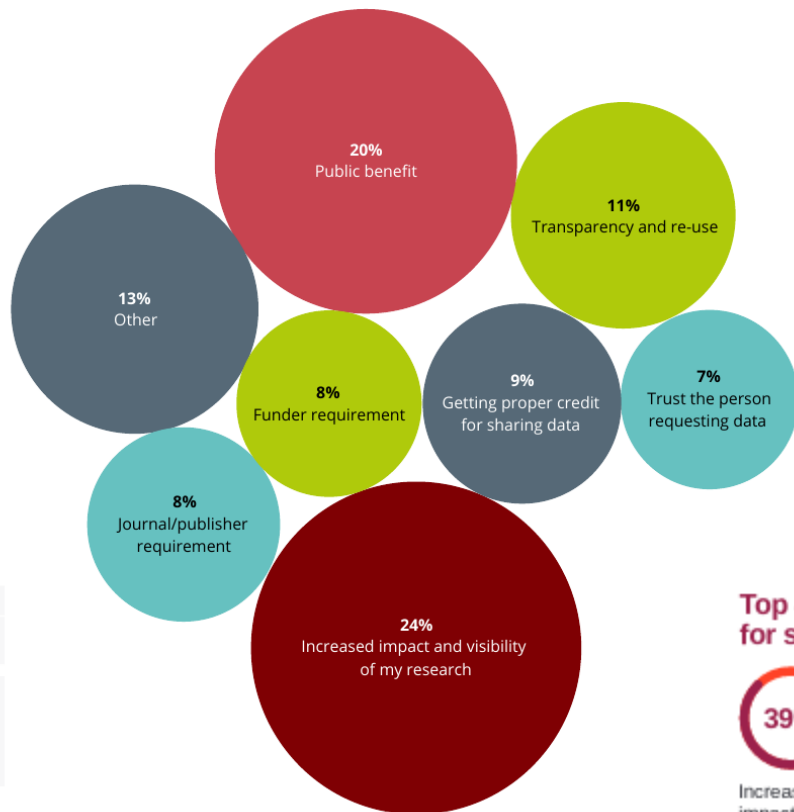

Sadržaj

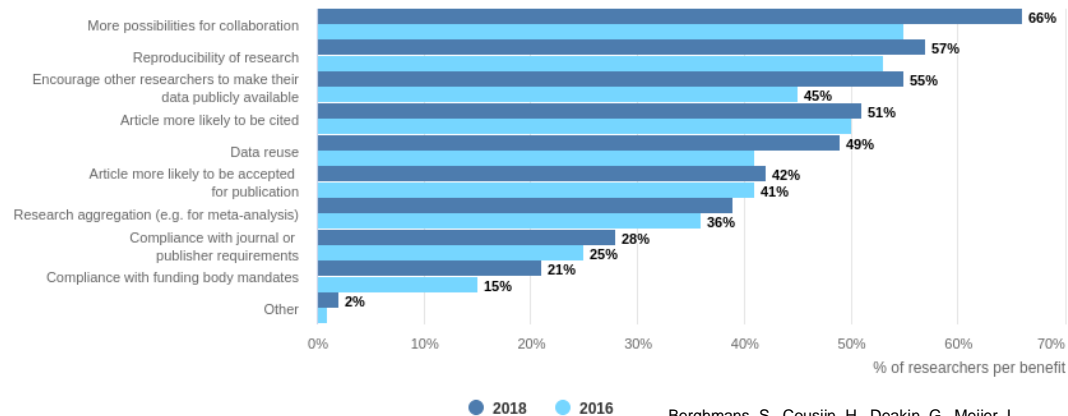
- 01 Motivacija istraživača za dijeljenje istraživačkih podataka
- 02 Prepreke dijeljenju istraživačkih podataka
- 03 Kako potaknuti promjene

Zašto istraživači dijele istraživačke podatke?

Benefits of sharing research data: % of researchers per benefit

Reference dates: 2016 and 2018

Berghmans, S., Cousijn, H., Deakin, G., Meijer, I., Mulligan, A., Plume, A., ... & Waltman, L. (2017). *Open data: The researcher perspective*.

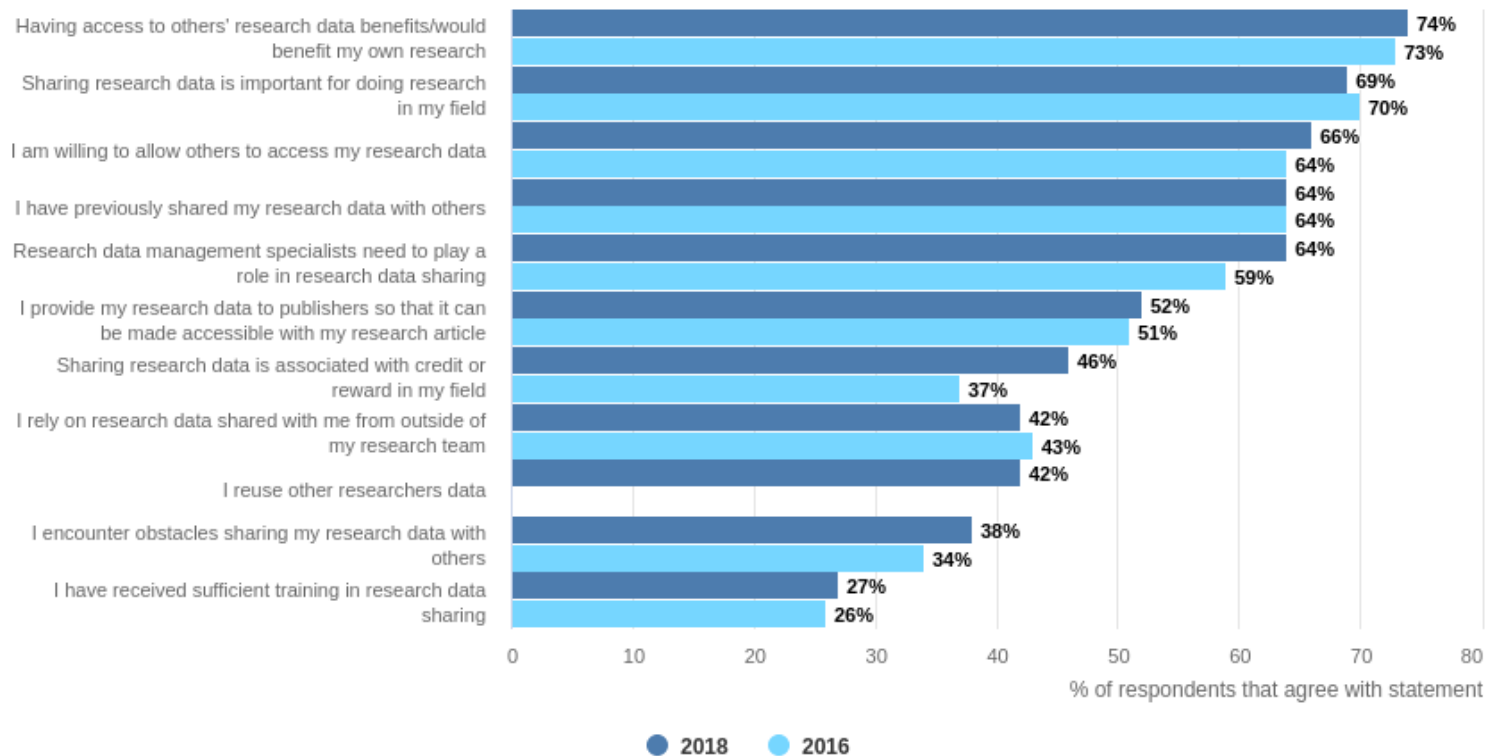
Top 4 researcher motivations for sharing data

Stavovi istraživača (Open Science Monitor, 2019)

Attitudes of researchers: % of respondents that agree with statement

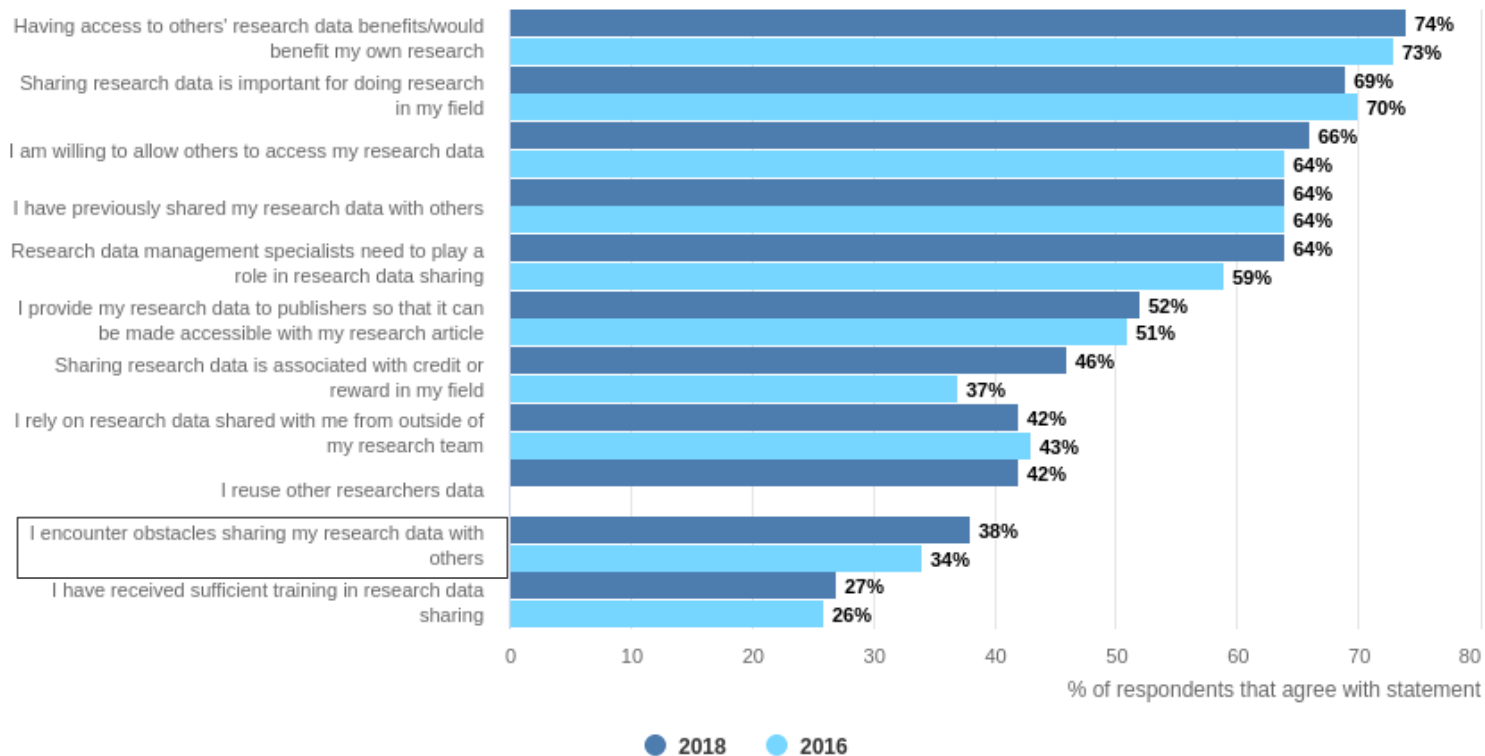
Reference date: 2018 and 2016

Stavovi istraživača (Open Science Monitor, 2019)

Attitudes of researchers: % of respondents that agree with statement

Reference date: 2018 and 2016

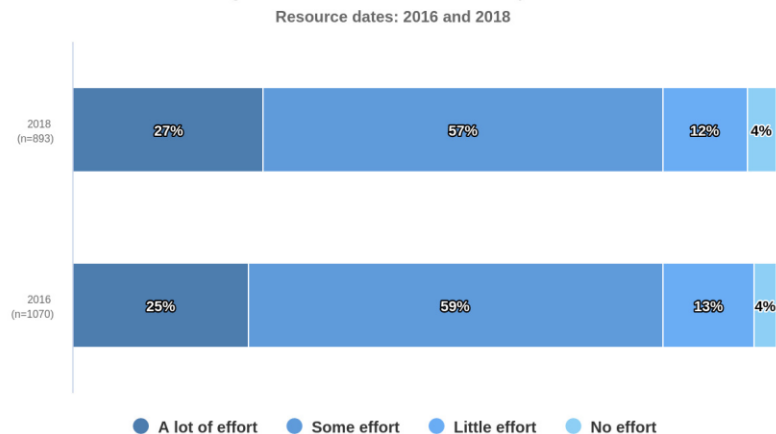

Prepreke dijeljenju istraživačkih podataka

(Tenopir, 2011; Open data: The researcher perspective, 2018)

	Responses	Percent
Insufficient Time	603	53.6%
Lack of Funding	445	39.6%
Do not Have Rights to Make Data Public	271	24.1%
No Place to Put Data	264	23.5%
Lack of Standards	222	19.8%
Sponsor does not Require	196	17.4%
Do not Need Data	169	15.0%
Other Reasons For Data Not Available	164	14.6%
Should not be Available	162	14.4%

Making research data available: Effort required to make research data re-usable by others, % of researchers per amount of effort

Tenopir, C., Allard, S., Douglass, K., Aydinoglu, A. U., Wu, L., Read, E., ... & Frame, M. (2011). Data sharing by scientists: practices and perceptions. *PLoS one*, 6(6), e21101.

Berghmans, S., Cousijn, H., Deakin, G., Meijer, I., Mulligan, A., Plume, A., ... & Waltman, L. (2017). *Open data: The researcher perspective*.

Prepreke dijeljenju istraživačkih podataka

(Wiley Open Science Researcher Insights, 2017; Houtkoop, 2018)

- **Privatnost i etički problemi**
_problem anonimizacije podataka i zadovoljavanje GDPR-a
- **Problemi intelektualnog vlasništva i autorskih prava**
_istraživači često nisu sigurni tko je “vlasnik” podataka te imaju li pravo dijeliti ih
- **Zabrinutost oko pogrešnog tumačenja rezultata istraživanja**
- **Specifičnosti metodologija/struka (Vučković Juroš, 2022; Houtkoop, 2018)**
_“one-solution-fits-all”? / nepostojanje praksi dijeljenja unutar područja
- **Dijeljenje istraživačkih podataka nije dovoljno valorizirano**

Kako potaknuti promjene (Vodopijevec, Macan i Stojanovski, 2022)

- **Uvođenje ORDM i FAIR elemenata u zakone i pravilnike**
 - _obvezno objavljivanje u otvorenom pristupu, uključujući skupove podataka
- **Usklađivanje kriterija vrednovanja znanstveno istraživačkog rada s načelima otvorene znanosti**
 - _integracija ORDM i FAIR načela u prosudbe znanstvenog rada
- **Unapređenje vještina, sposobnosti i svijesti o potrebi dijeljenja istraživačkih podataka**
 - _osposobljavanje i educiranje istraživača, studenata i pomoćnog osoblja
- **Podrška podatkovnim infrastrukturama**
 - _organizacijska i financijska podrška za razvoj i održavanje infrastrukture
- **Unapređenje izdavačkih praksi**
 - _poticanje promjena i transparentnosti uredničkih politika

Korišteni izvori

- Berghmans, S., Cousijn, H., Deakin, G., Meijer, I., Mulligan, A., Plume, A., ... & Waltman, L. (2017). *Open data: The researcher perspective*. URL:https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/open-science/open-science-monitor/facts-and-figures-open-research-data_en (2.7.2022)
- Hahnel, M., Treadway, J., Fane, B., Kiley, R., Peters, D., & Baynes, G. (2017). The state of open data report 2017.
- Houtkoop, B. L., Chambers, C., Macleod, M., Bishop, D. V., Nichols, T. E., & Wagenmakers, E. J. (2018). Data sharing in psychology: A survey on barriers and preconditions. *Advances in methods and practices in psychological science*, 1(1), 70-85.
- Tenopir, C., Allard, S., Douglass, K., Aydinoglu, A. U., Wu, L., Read, E., ... & Frame, M. (2011). Data sharing by scientists: practices and perceptions. *PloS one*, 6(6), e21101.
- Juros, T. V. (2022). Challenges of qualitative data sharing in social sciences. *European Science Editing*, 48, e77781.
- Vodopijavec A., Macan B., Stojanovski J.: Nagrade i poticaji kao podrška upravljanju otvorenim i FAIR istraživačkim podacima, 2022
- Wiley Open Science Researcher Insights (2017)
https://figshare.com/articles/journal_contribution/Wiley_Open_Science_Researcher_Survey_2016_Infographic/4910714 (3.7.2022)

CR
OSDA
A

ZNAK

Hrvatska udruga za
znanstvenu komunikaciju

Hvala na
pozornosti.